

บทความรัฐสภาระหว่างประเทศ

เกร็ดน่ารู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษในวงงานรัฐสภา (ตอนที่ ๑)

นายวรเทพ เชื้อเจ็ดองค์
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
สำนักภาษาต่างประเทศ

สำนักภาษาต่างประเทศมีหน้าที่ความรับผิดชอบหลักในการปฏิบัติหน้าที่ล่ามและการแปลเอกสารราชการที่เกี่ยวข้องกับวงงานรัฐสภาไทย รวมทั้งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม จึงขอนำเสนอเนื้อหาคำศัพท์ในวงงานรัฐสภาที่มีความน่าสนใจ ดังนี้

รัฐสภา สปปายะสภาสถาน และความหมายของรัฐสภา

การเรียกชื่อรัฐสภาในประเทศอาเซียนและตัวอย่างการเรียกชื่อรัฐสภาของประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ

สัญลักษณ์ของรัฐสภาไทย

ประธานรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาไทย

คำศัพท์น่ารู้เกี่ยวกับการประชุม การเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติในวงงานรัฐสภา

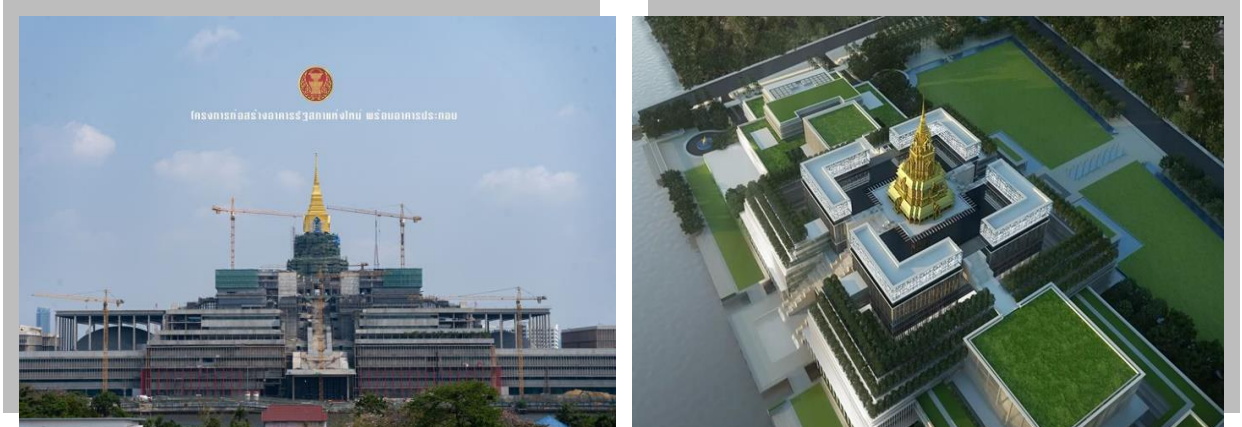
ตัวอย่างรายชื่อองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รัฐสภา ถือเป็นหนึ่งในสามของอำนาจอธิปไตยของประเทศ ซึ่งประกอบด้วยฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และฝ่ายนิติบัญญัติ ในทุกประเทศทั่วโลก รัฐบาลทำหน้าที่บริหารประเทศ ส่วนรัฐสภาทำหน้าที่ตรากฎหมายลงคะแนนเพื่ออนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและติดตามตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลตามที่ได้แถลงไว้ในรัฐสภา

เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ประเทศไทยได้มีการจัดการเลือกตั้งทั่วไป และจากนั้นวันที่ ๗ และวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้มีการประกาศรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามลำดับ ซึ่งถือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ และสำนักภาษาต่างประเทศซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนสมาชิกรัฐสภาในด้านภาษาต่างประเทศ จึงขอนำเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภาที่น่าสนใจ ดังนี้

“**สปปายะสภาสถาน**” (Sappaya Saphasathan) คือ ชื่ออาคารรัฐสภาของประเทศไทย หมายถึง “**สถานที่ประกอบกรรมดี**” (Place for Doing Good Deeds) ตั้งอยู่ที่วัดไตรมิตรวิทยารักษ์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ ๑ : สัปปายะสภาสถาน
ที่มา : <https://www.parliament.go.th>

คำว่า “รัฐสภา” ถือเป็นคำที่ได้ยินบ่อยครั้ง โดยเฉพาะในช่วงการเลือกตั้งและการอภิปรายต่าง ๆ ทั้งนี้ คำว่า รัฐสภาจะมีความหมายรวมถึง สภาเดี่ยว (Unicameral) และสภาคู่ (Bicameral) ที่มีสองสภา คือ สภาผู้แทนราษฎร (ส.พ.) และวุฒิสภา (ส.ว.)^๑

^๑ประเทศไทยภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสภาเดี่ยว คือ สภาผู้แทนราษฎร ต่อมาเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙ โครงสร้างของสภาเปลี่ยนเป็นสภาคู่ เรียกว่า รัฐสภา ประกอบด้วย พุฒสภาและสภาผู้แทนราษฎร ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๐ คำว่า “พวุฒสภา ” ได้เปลี่ยนเป็น “วุฒิสภา” จวบจนปัจจุบัน)

ความหมายของรัฐสภา

ในระบอบการปกครองประชาธิปไตยแบบมีตัวแทนระบบรัฐสภา รัฐสภา คือ สถาบันนิติบัญญัติ และเป็นสถาบันที่มีอำนาจหน้าที่ในด้านนิติบัญญัติ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญ การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การให้ความเห็นชอบและการพิจารณาเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ

คำว่า“รัฐสภา”ซึ่งเรียกกันในภาษาอังกฤษว่า“Parliament” มีรากศัพท์มาจากคำว่า“parle” ในภาษาฝรั่งเศสอันมีความหมายว่า “การพูด” (talk/speak) (วารสารสังคมศาสตร์คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ ๔๕ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๘, หน้า ๑๐๘)

รัฐสภาของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียนและภูมิภาคอื่นทั่วโลกนั้นมีระบบการปกครองรายชื่อรัฐสภาและอำนาจหน้าที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ยกตัวอย่างรายชื่อรัฐสภาประเทศในภูมิภาคอาเซียนและประเทศที่มักจะใช้อ้างอิงในวิชารัฐศาสตร์และพบตามสื่อสิ่งพิมพ์ทั่วไป (หมายเหตุ ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกานั้นถือเป็นแม่แบบที่สำคัญของระบบรัฐสภาทั่วโลก ซึ่งรัฐสภาอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมันมักจะถูกหยิบยกมาใช้เป็นตัวอย่างในทางการเมืองการปกครอง ระบบกฎหมายและวิธีการจัดการเลือกตั้ง) โดยจะยกตัวอย่างรายชื่อรัฐสภาในภูมิภาคอาเซียนและรายชื่อรัฐสภาอื่นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

การเรียกชื่อรัฐสภาในประเทศอาเซียนและตัวอย่างการเรียกชื่อรัฐสภาของประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ

ราชอาณาจักรกัมพูชา (Parliament) แบ่งออกเป็น ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร(สภาแห่งชาติ) (Radhspea Ney Preah Recheanachakr Kampuchea/ National Assembly) และวุฒิสภา (Senate)

เนการาบรูไนดารุสซาลาม มีสภาเดียว คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (Majlis Mesyuarat Negara หรือ Legislative Council)

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มีสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) (อ้างอิงจากเว็บไซต์ สหภาพรัฐสภา) (แต่ทั้งนี้ในประเทศอินโดนีเซียจะมีสภาแยกออกไปอีก โดยรัฐสภาจะใช้ชื่อสภาที่ปรึกษาประชาชนหรือรัฐสภา (People’s Consultative Assembly หรือ Majelis Permusyawaratan Rakyat : MPR โดยแบ่งออกเป็น ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร (Dewan Perwakilan Rakyat) และสภาผู้แทนระดับภูมิภาค (Regional Representative Council หรือ Dewan Perwakilan Daerah : DPD)

สหพันธรัฐมาเลเซีย (Parlimen/Parliament) สภาผู้แทนราษฎร (Dewan Rakyat/House of Representatives) และวุฒิสภา (Dewan Negara/Senate)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สภาแห่งชาติ) (Sapha Heng Xat/National Assembly) (สภาเดียว)

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Kongreso/Congress of the Philippines) สภาผู้แทนราษฎร (Kapulungan Ng Mga Kinatawan/House of Representatives) และวุฒิสภา (Senado/Senate)

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สภาแห่งชาติ (Quoc-Hoi/National Assembly) (สภาเดียว)

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สภาแห่งชาติเมียนมา (Assembly of the Union) หรือในภาษาเมียนมาเรียกว่า ปีดองซูลุตตอ (Pyidaungsu Hluttaw) ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) หรือ (Pyithu Hluttaw) และสภาชาติพันธุ์ (House of Nationalities) หรือ (Amyotha Hluttaw)

สาธารณรัฐสิงคโปร์ รัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore Parliament) (สภาเดี่ยว)

“อาคารรัฐสภา” จะนิยมใช้คำว่า “the Parliamentary Building” ไม่นิยมใช้คำว่า the National Assembly Building

Houses of Parliament หมายถึง รัฐสภาที่ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ในขณะที่ Parliament House หรือ Parliament Building หมายถึง อาคารรัฐสภา

Parliamentary Hall, Plenary Hall, Sitting Hall, Assembly Hall หมายถึง ห้องประชุมรัฐสภาบางประเทศ เช่น อังกฤษและออสเตรเลีย ใช้คำว่า Chamber ส่วนห้องประชุมที่ทาสีเขียวจะหมายถึง สภาผู้แทนราษฎรของประเทศแคนาดา อังกฤษและออสเตรเลีย ส่วนห้องประชุมที่ทาสีแดงจะหมายถึงห้องประชุมวุฒิสภา

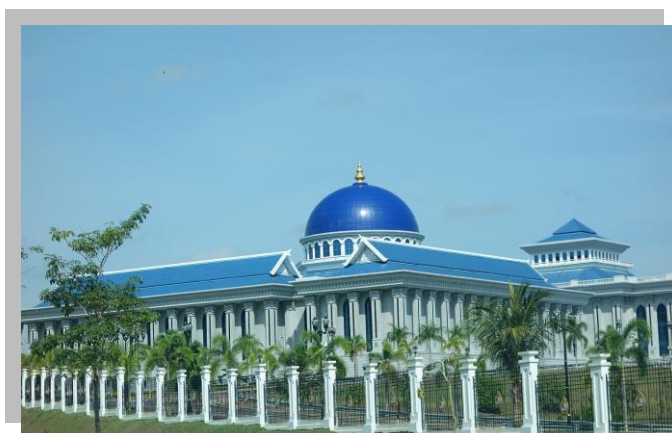
ภาพรัฐสภาในประเทศอาเซียน

ภาพที่ ๒ กัมพูชา (Parliament)

ที่มา <https://www.reuters.com/article/us-cambodia-politic>

ภาพที่ ๓ บรูไน (Legislative Council)

ที่มา https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brunei_Parliament

ภาพที่ ๔ อินโดนีเซีย (People's Consultative Assembly)

ที่มา <https://thekootneeti.in/2019/03/09/indonesian>

ภาพที่ ๕ มาเลเซีย (Parliament)

ที่มา <https://www.todayonline.com/world/malaysian->

ภาพที่ ๖ สปป.ลาว (National Assembly)

ที่มา <https://en.vietnamplus.vn/construction-of-lao-na-house>

ภาพที่ ๗ ฟิลิปปินส์ (Congress)

ที่มา <https://www.carmudi.com.ph/journal/house>

ภาพที่ ๘ เวียดนาม (National Assembly)

ที่มา <https://commons.wikimedia.org/wiki/>

ภาพที่ ๙ เมียนมา (Assembly of the Union)

ที่มา <https://coconuts.co/yangon/news/ministry-official>

ภาพที่ ๑๐ สิงคโปร์ (Parliament)

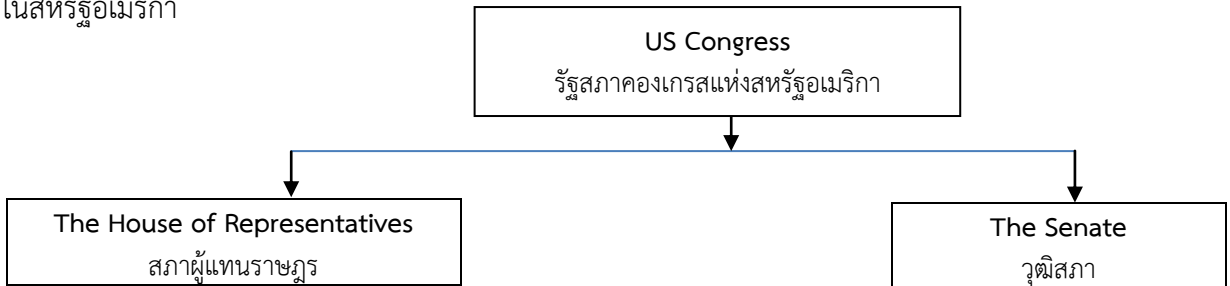

ที่มา <https://www.parliament.gov.sg/about-us>

การเรียกชื่อรัฐสภาสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และฝรั่งเศส

ในฐานะตัวแทนระบบการปกครองแบบรัฐสภาที่มีนายกรัฐมนตรีและพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (อังกฤษ) ระบบกึ่งรัฐสภาที่ประธานาธิบดี ที่มีทั้งนายกรัฐมนตรีและประธานาธิบดี (ฝรั่งเศส) และระบบรัฐสภาองเกรสที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุข (สหรัฐอเมริกา)

รัฐสภาองเกรส (The United States Congress) ของสหรัฐอเมริกา (ซึ่งแตกต่างจาก White House เพราะเป็นชื่อทำเนียบรัฐบาล) รัฐสภาสหรัฐอเมริกาจะใช้คำว่า Congress (ไม่ใช่ Parliament หรือ National Assembly) ประกอบด้วย House of Representatives และ Senate ส่วนคำว่า Congressman จะหมายถึง สมาชิกรัฐสภาในสหรัฐอเมริกา

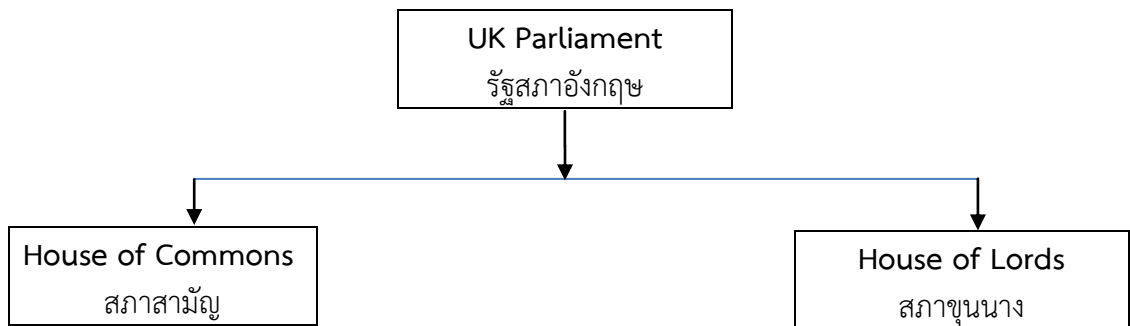

ภาพที่ ๑๑ : แผนภาพแสดงองค์ประกอบของรัฐสภาสหรัฐอเมริกา

ที่มา : สรุปรูปจากเว็บไซต์รัฐสภาของสหรัฐอเมริกา (สภาองเกรส)

<https://www.britannica.com/topic/Congress-of-the-United-States>

รัฐสภาอังกฤษ (UK Parliament) ส่วนคำว่ารัฐสภาเวสต์มินสเตอร์ (สภาคู่) (Westminster) มาจากชื่อของพระราชวังของสหราชอาณาจักร (10 Downing Street คือ ทำเนียบนายกรัฐมนตรีอังกฤษ) ประกอบด้วย สภาสามัญ/สภาผู้แทนราษฎร (House of Commons) และสภาขุนนางหรือวุฒิสภา (House of Lords) โดยสภาสูงหรือวุฒิสภา ทำหน้าที่พิจารณา ถัดมากรองกฎหมายที่ส่งมาจากสภาล่างหรือผู้แทนราษฎร คำว่า the House of Lords, and the House of Commons (ซึ่งจะต้องใส่ s อยู่เสมอ)

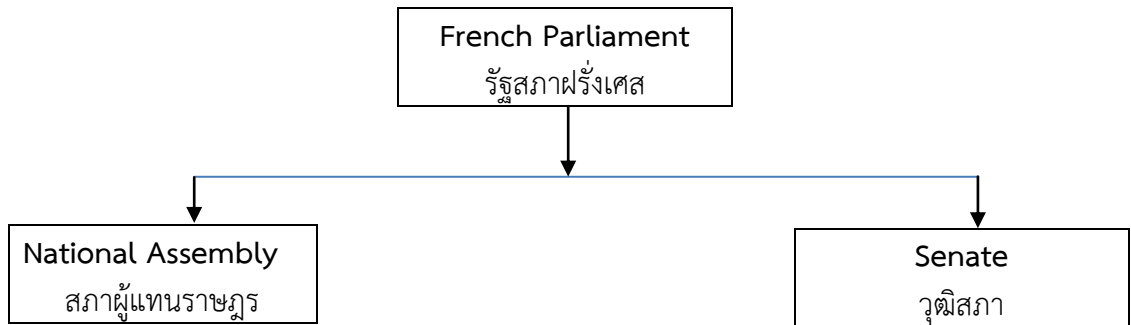

ภาพที่ ๑๒ : แผนภาพแสดงองค์ประกอบของรัฐสภาอังกฤษ

ที่มา : สรุปรจากเว็บไซต์รัฐสภาอังกฤษ

<https://www.rubenshotel.com/location/westminster-attractions>

รัฐสภาฝรั่งเศส (French Parliament/ *Parliament/Parlement français*) (คำว่า *Assemblée Nationale* หรือ *National Assembly* คือ *สภาผู้แทนราษฎร* และ *Sénat (Senate)* คือ *วุฒิสภา*)

ภาพที่ ๑๓ : แผนภาพแสดงองค์ประกอบของรัฐสภาฝรั่งเศส

ที่มา : <http://www.parlement.fr/>

<https://www.euractiv.com/section/development-policy/news/french-parliament>

ภาพที่ ๑๔ : ห้องประชุมรัฐสภา (แห่งเดิม)
ที่มา : www.posttoday.com

ในหนังสือทั่วไปจะพบว่ามีความหมายคำศัพท์หลากหลายที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา ได้แก่ Parliament (รัฐสภา), National Assembly (รัฐสภา สภานิติบัญญัติ หรือสมัชชา), Legislation (นิติบัญญัติ), National Legislative Assembly (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ), National Reform Steering Assembly (สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ), National Reform Assembly (สภาปฏิรูปแห่งชาติ) Legislative Assembly (สมัชชานิติบัญญัติ สภานิติบัญญัติ), Congress (รัฐสภาองเกรส), House of Deputies หรือ Chamber of Deputies (สภาผู้แทนราษฎร) ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม พจนานุกรมคำศัพท์รัฐศาสตร์ อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๘ ได้นิยามคำว่า **Parliament** หมายถึง **รัฐสภา** และ **National Assembly** หมายถึง **สภานิติบัญญัติ หรือสมัชชาแห่งชาติ**

หนึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ภาคภาษาอังกฤษที่แปลโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ใช้คำว่า “National Assembly”

บางครั้งอาจมีประชาชนบางส่วนสับสนชื่อรัฐสภาในบริบทต่าง ๆ อาทิ สภาสูง สภาล่าง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ หรือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่ง**รัฐสภาคือชื่อที่มีความหมายครอบคลุม** หรือแม้กระทั่งอาจมีบางส่วนเข้าใจผิดคิดว่ารัฐสภา คือ **รัฐบาล** เป็นต้น ซึ่งรัฐสภาหรือฝ่ายนิติบัญญัติมีหน้าที่พิจารณาตรากฎหมายและควบคุมตรวจสอบฝ่ายบริหาร ในขณะที่ฝ่ายตุลาการหรือศาลยุติธรรมมีหน้าที่นำกฎหมายนั้นไปบังคับใช้ ส่วนฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) บริหารประเทศโดยได้รับการอนุมัติพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณจากรัฐสภา

โดยภาพรวมเพื่อให้เข้าใจง่าย รัฐสภา คือ สถาบันที่ใช้อำนาจอธิปไตยหนึ่งในสามอำนาจ ตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ได้แก่ การทำหน้าที่นิติบัญญัติ คือการตรากฎหมายเป็นหน้าที่ประการที่สอง คือ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินและหน้าที่ประการที่สาม คือการอนุมัติควบคุมและตรวจสอบมาตรการทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศ (สรุปจาก คณิน บุญสุวรรณ, ๒๕๔๘)

ภาพที่ ๑๕ : ภาพห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรของอังกฤษ (ภาพบนซ้าย) ห้องประชุมวุฒิสภา (ภาพบนขวา) สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ แห่งอังกฤษจะเสด็จมาทรงเปิดงานรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภาอย่างเป็นทางการ โดยใช้ห้องวุฒิสภา (ภาพกลาง) ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา (ภาพกลางซ้าย) และห้องประชุมวุฒิสภาสหรัฐอเมริกา (ภาพกลางขวา) ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาแถลงนโยบายที่ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ภาพล่างซ้าย) และอาคารรัฐสภาคอนเกรส (ภาพล่างขวา)

ที่มา : www.britannica.com

<https://lawandborder.com> www.voyagesphotosmanu.com

แผนภาพที่ ๑๖ อาคารรัฐสภาเวสต์มินสเตอร์

ภาพที่ ๑๗ : ภาพอาคารวุฒิสภาฝรั่งเศส (ภาพซ้าย) ภาพอาคารสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส (ภาพขวา)
ภาพห้องประชุมวุฒิสภาฝรั่งเศส (ล่างซ้าย) ภาพห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส (ล่างขวา)
หมายเหตุ อาคารรัฐสภาที่ใช้ประชุมสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศส คือ อดีตพระราชวัง Palais Bourbon ส่วนวุฒิสภา
ฝรั่งเศสประชุมที่ อดีตพระราชวัง Luxembourg (อย่าสับสนกับประเทศลักเซมเบิร์ก) ทั้งนี้ทั้งสองพระราชวังตั้งอยู่
ห่างออกจากกันคนละแห่ง

นอกจากนี้ คำเรียกของรัฐสภาจะมีชื่อแตกต่างกันในแต่ละประเทศ บางครั้งใช้ชื่อเฉพาะ ใช้ชื่อภาษา
ประเทศนั้น หรือใช้ชื่อตามสถานที่ตั้งของอาคารรัฐสภา เช่น ชื่อพระราชวัง เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น

รัฐสภาไดเอทแห่งชาติ (National Diet) ของประเทศญี่ปุ่น ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (Shugiin)
และวุฒิสภา (Sangiin)

รัฐสภาสาธารณรัฐประชาชนจีน (the People's Republic of China-PRC) ชื่อ **สภาประชาชนแห่งชาติ** (National People's Congress หรือ NPC) สภาเดี่ยว (Unicameral) ระวังอย่าสับสนกับสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) the Republic of China (ROC) ที่ใช้คำว่าสมานิติบัญญัติ (Legislative Yuan)

รัฐสภาสาธารณรัฐอินเดีย (Sansad/Parliament) ประกอบด้วย **ราชยสภาหรือสภาสูง** (Rajya Sabha หรือ Council of States) คือ วุฒิสภาและ**โลกสภาหรือสภาล่าง** คือ สภาผู้แทนราษฎร (Lok Sabha หรือ House of the People)

รัฐสภาสหพันธรัฐรัสเซีย (Federalnoye Sobraniye/Federal Assembly) ประกอบด้วย **สภาดوما/สภาผู้แทนราษฎร** (State Duma) และ**สภาสหพันธ์/วุฒิสภา** (Council of the Federation)

รัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (Deutscher Bundestag) ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (Deutscher Bundestag หรือ German Bundestag) และ**สภาพันธรัฐหรือสภาสูง** (Bundesrat)

รัฐสภาราชอาณาจักรสวีเดน (Parliament) ในประเทศสวีเดนจะเรียกว่า Riksdagen ซึ่งใช้ระบบสภาเดี่ยว

นอกจากนี้ในแต่ละประเทศจะเรียกชื่อแตกต่างกัน เช่น อัฟกานิสถาน รัฐสภาใช้คำว่า National Assembly ประกอบด้วย House of the People และ House of Elders อิหร่าน (Islamic Parliament of Iran โดยใช้คำว่า Islamic นำหน้า) รัฐสภาออสเตรเลีย ใช้คำว่า Parliament โดยใช้คำว่า Council ประกอบด้วย Nationalrat (National Council คือ สภาผู้แทนราษฎร) และ Bundesrat (Federal Council คือ วุฒิสภา) เป็นต้น

คำที่ไม่นิยมใช้ เช่น รัฐสภาสูง รัฐสภาล่าง รัฐสภาสามัญ Royal Parliament (ส่วนคำว่า “รัฐบาลไทย” ใช้คำว่า “Royal Thai Government”)

ในกรณีการเขียนชื่อประเทศกับรัฐสภาจะเขียนดังนี้ เช่น รัฐสภาไทย จะใช้คำว่า the National Assembly of Thailand หากจะใช้ชื่อประเทศขึ้นต้นจะเขียนว่า The Thai National Assembly ไม่เขียนว่า Thailand National Assembly และไม่นิยมเขียน *The Thailand's National Assembly* ส่วนคำว่า The Thai Parliament ไม่เขียนคำว่า *The Thailand Parliament* เป็นต้น

ส่วนการเขียนชื่อรัฐสภาแต่ละประเทศนั้นหากชื่อประเทศขึ้นต้นจะเปลี่ยนรูปเป็นคำคุณศัพท์ประเทศนั้น เช่น The Hungarian National Assembly (รัฐสภาฮังการี) the Brazilian Chamber of Deputies (สภาผู้แทนราษฎรบราซิล) the Swedish Parliament (รัฐสภาสวีเดน) the Polish Parliament (รัฐสภาโปแลนด์) the Finnish Parliament (รัฐสภาฟินแลนด์ ห้ามแปลว่า รัฐสภาที่เสร็จสิ้น) เป็นต้น

ภาพที่ ๑๘ : พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕
ที่มา : <https://idgthailand.com>

ภาพที่ ๑๙ : การประชุมรัฐสภา (ภาพซ้าย) และรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา (ภาพขวา)
ที่มา : <https://library2.parliament.go.th>

ภาพที่ ๒๐ : อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย (ภาพซ้าย) รัฐธรรมนูญ (ภาพกลาง) และตรารัฐสภา (ภาพขวา)
ที่มา : <https://ratthanakosinotour.weebly.com>
www.parliament.go.th

สัญลักษณ์ของรัฐสภาไทย คือ รัฐธรรมนูญวางบนพานแว่นฟ้า (หมายเหตุ คำว่า พานแว่นฟ้า (Phan Waen Fah) นิยมให้ใช้ทับศัพท์ในภาษาอังกฤษ โดยไม่ต้องแปล)

คำศัพท์เกี่ยวกับประธานและสมาชิกรัฐสภาไทยประกอบด้วย

คำว่า “สมาชิกรัฐสภา” มีคำศัพท์ที่ใช้ได้หลายคำ ได้แก่ Parliamentarian หรือ Member of the Parliament (สมาชิกรัฐสภา), Legislator (สมาชิกสภานิติบัญญัติ, ผู้ออกกฎหมาย), Lawmaker (สมาชิกรัฐสภา หรือผู้ออกกฎหมาย) Congressman ฯลฯ

ตัวอย่างการเขียนรายชื่อสมาชิกรัฐสภามีดังนี้

H.E. Mr. Chuan Leekpai, President of the Thai Parliament /the Parliament of Thailand หรือ the National Assembly of Thailand

H.E. Mr. Chuan Leekpai, Speaker of the House of Representatives, Thailand หรือ the Kingdom of Thailand^๒

H.E. Prof. Pornpetch Wichitcholchai, President of the Senate, Thailand หรือ the Kingdom of Thailand

Hon. Ms./Mr., Member of the House of Representatives, Thailand หรือ the Kingdom of Thailand

Hon. Ms./Mr., Senator, Thailand หรือ Kingdom of Thailand

Hon. Ms./Mr., Chairperson of the Standing Committee on...ชื่อกรรมการ the House of Representatives หรือ the Senate/the Thai Parliament (ในกรณีดำรงตำแหน่งประธาน กรรมการ สามารถใช้ได้ทั้ง Chairman/Chairwoman แต่คำกลาง คือ Chairperson) ทั้งนี้คำว่า H.E. ย่อมาจาก His Excellency จะใช้เฉพาะตำแหน่งประธานรัฐสภา (ประธานสภาผู้แทนราษฎร) และ ประธานวุฒิสภา ส่วน ตำแหน่งรองประธานฯ และสมาชิกทั้งสองสภาจะใช้ Hon. (Honorable) นำหน้า

^๒ สามารถเขียนชื่อประเทศไทยไว้ในตอนท้าย หรือ นำหน้าชื่อรัฐสภาได้ แต่ไม่นิยมเขียน the Thai Senate หรือ the Thai House of Representatives

รัฐสภาไทยใช้ระบบสองสภาหรือสภาคู่ (Bicameral System) ที่ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

Speaker of the House of Representatives หมายถึง ประธานสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ Speaker หมายถึง ผู้พูด โฆษก หรือลำโพง เป็นต้น

ประธานรัฐสภา ไม่นิยมใช้คำว่า Chairman of the Parliament/Chairman of the House

ภาพที่ ๒๑ : ประธานสภาผู้แทนราษฎรและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร
ที่มา : <https://www.thaipost.net/main/detail/37695>

ประธานสภาผู้แทนราษฎร จะใช้คำว่า **Speaker of the House of Representatives** ไม่ใช่คำว่า President of the House of Representatives และต้องเติม S หลังคำว่า Representatives เพราะหมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายคน

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง จะใช้คำว่า **First Deputy Speaker of the House of Representatives** หรือ **the First Deputy Speaker** ไม่ใช่คำว่า 1st Vice-Speaker of the House of Representatives

รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่สอง จะใช้คำว่า **Second Deputy Speaker of the House of Representatives** หรือ **the Second Deputy Speaker** ไม่ใช่คำว่า 2nd Vice-Speaker of the House of Representatives (พจนานุกรมศัพท์รัฐศาสตร์ อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ, ๒๕๔๘)

ประธานรัฐสภา จะใช้คำว่า **President of the Parliament/ President of the National Assembly** ไม่นิยมใช้คำว่า Speaker of the National Assembly หรือ **Chairman of the National Assembly** รองประธานรัฐสภา จะใช้คำว่า **Vice-President of the Parliament/the National Assembly** ทั้งนี้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ในบางประเทศ เช่น อิหร่าน ตุรกีและปากีสถาน จะใช้คำว่า “Speaker of the National Assembly” ยกตัวอย่าง ตุรกีจะใช้คำว่า Speaker of Turkish Grand National Assembly ในกรณีประธานรัฐสภาบางประเทศ เช่น เวียดนามจะใช้คำว่า Chairman หากผู้ดำรงตำแหน่งประธานเป็นสุภาพสตรีจะใช้คำว่า Chairwoman/ Chairperson of the National Assembly เป็นต้น

คำศัพท์ **President** มีหลายความหมาย อันได้แก่ ประธานาธิบดี ประธานในที่ประชุม อธิการบดี หรือประธานบริษัท เป็นต้น และสามารถใช้แทนคำว่า chairman ในบางประเทศ

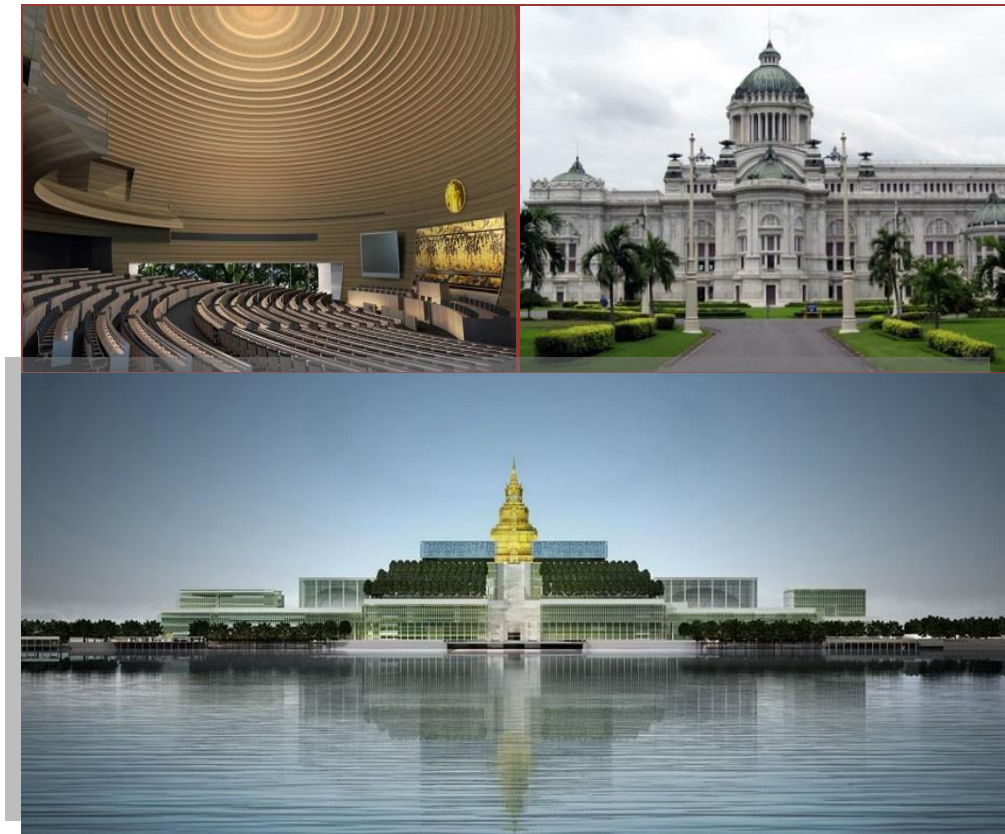
ภาพที่ ๒๒ : ประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภา
ที่มา : <https://news.ch7.com>

ประธานวุฒิสภา จะใช้คำว่า **President of the Senate** *ไม่นิยมใช้คำว่า Speaker of the Senate (ยกเว้นประเทศแคนาดาและเคนยา) และไม่เขียนว่า President of the House of Senate* อีกทั้งสมาชิกวุฒิสภา จะใช้คำว่า **Senator** *ไม่นิยมใช้คำว่า Member of the Senate* อนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา จะนิยมเรียก “วุฒิสมาชิก” ในขณะที่ประเทศไทยเรียกว่า “สมาชิกวุฒิสภา” หรือ ส.ว. อนึ่ง คำว่า “วุฒิสภา” จะไม่นิยมเรียก “สภาวุฒิ”

ส่วนคำว่า รองประธานวุฒิสภา จะใช้หลักการเดียวกันกับรองประธานรัฐสภาคือ นั้นคือ ใช้ Vice-President of the Senate *ไม่นิยมใช้คำว่า Deputy-President of the Senate* (ยกเว้นบางประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลียและไนจีเรีย)

รองประธานวุฒิสภาคนที่หนึ่ง จะใช้คำว่า 1st Vice-President of the Senate หรือ the First Vice-President of the Senate (อย่าลืมใส่ Hyphen (-) คั่นระหว่าง Vice กับ President เป็น Vice-President)

รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง จะใช้คำว่า 2nd Vice - President of the Senate หรือ the Second Vice-President of the Senate

ภาพที่ ๒๓ : ภาพห้องประชุมสุริยัน (ภาพบนขวา) พระที่นั่งอนันตสมาคม (ภาพบนซ้าย)
และอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ (ภาพด้านล่าง)

ที่มา : www.parliament.go.th เฟสบุ๊กโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

คำศัพท์นำรู้ในวงงานรัฐสภา (คณิน บุญสุวรรณ, ๒๕๔๘)

Interpellation กระทุ้งถาม	Constituency เขตเลือกตั้ง
Motion ญัตติ	Quorum องค์ประชุม
Candidate ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	Abstain, Abstention งดออกเสียง
Debate อภิปราย	Enactment การตรากฎหมาย
Reading วาระ (ในการพิจารณาร่างกฎหมาย)	Extraordinary Session สมัยประชุมสมัยวิสามัญ
Royal Decree พระราชกฤษฎีกา	Emergency Decree พระราชกำหนด
Exit Poll การหยั่งคะแนนเสียงการเลือกตั้ง	Vote of No-Confidence มติไม่ไว้วางใจ
Bill ร่างพระราชบัญญัติ	Act พระราชบัญญัติ
Constitution รัฐธรรมนูญ	Sitting การประชุมรัฐสภา
The Leader of the Opposition ผู้นำฝ่ายค้าน	รัฐบาลผสม
Coalition Government	เรียกประชุมรัฐสภา
Convoke the National Assembly	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
An Organic Law Bill	

The Annual Appropriations Act	พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
The Supplementary Appropriations Act	พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
Privilege	เอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสมาชิก เป็นต้น

รัฐสภาสามารถสนับสนุนภารกิจด้านต่างประเทศของฝ่ายบริหารได้ ซึ่งรัฐสภาได้เข้าร่วมเป็นภาคีกับองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ ทั้งในภูมิภาคอาเซียนและในเวทีระดับโลก ซึ่งสมาชิกรัฐสภาสามารถนำเสนอผ่านเวทีระดับโลกได้

ตัวอย่างรายชื่อองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ

สหภาพรัฐสภา (IPU : Inter – Parliamentary Union)

สมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA : ASEAN Inter – Parliamentary Assembly)

สมาคมเลขาธิการรัฐสภา (ASGP : The Association of Secretaries General of Parliaments)

สมัชชารัฐสภาเอเชีย (APA : Asian Parliamentary Assembly)

สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (APPU : Asian – Pacific Parliamentarians’ Union)

สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก (WSPU : World Scout Parliamentary Union)

องค์การสมาชิกรัฐสภานานาชาติเพื่อการต่อต้านการทุจริต (GOPAC : Global Organization of Parliamentarian Against Corruption) เป็นต้น

โดยภาพรวมองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศของฝ่ายรัฐสภาจะดำเนินการคู่ขนานไปกับองค์การระหว่างประเทศของฝ่ายบริหาร เช่น AIPA (รัฐสภา) กับ ASEAN (รัฐบาล) หรือ IPU (รัฐสภา) กับ UN (ยูเอ็น หรือองค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นองค์กรของฝ่ายบริหาร เป็นต้น และจุดเด่นของรัฐสภาคือสามารถใช้การทูตรัฐสภา (Parliamentary Diplomacy) ที่ฝ่ายสมาชิกรัฐสภาทั้งพรรคฝ่ายค้านและพรรคฝ่ายรัฐบาล รวมทั้งสมาชิกวุฒิสภาสามารถทำงานร่วมกันในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศ

ในเวทีองค์การระหว่างประเทศจะมีการประชุมใหญ่ของสมัชชาต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น

การประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียนครั้งที่ ๔๐ ใช้คำว่า (40th General Assembly of the ASEAN Inter-Parliamentary Assembly) หมายถึง จะใช้ the นำหน้า 40th ในกรณีอยู่ในประโยคถัดไป แต่ถ้าหากขึ้นต้นเอกสารเป็นหัวข้อในการประชุมจะไม่นิยมใส่ the นำหน้า

การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๔๑ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (The 141st Assembly of the Inter-Parliamentary Union and Related Meetings)

การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly-UNGA)

Assembly หมายถึง สมัชชา คณะบุคคล คณะผู้แทน ที่ประชุม การประชุมเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ร่วมประชุมสมัชชาแห่งชาติ เป็นต้น

General Assembly หมายถึง **สมัชชาใหญ่** (สหประชาชาติ) **สมัชชาใหญ่** องค์การสหประชาชาติ **ที่ประชุมใหญ่** และการประชุมสามัญ

ภาพที่ ๑๕ : ภาพนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา (ภาพบน) ภาพการปฏิบัติหน้าที่ของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร (ภาพกลาง) และภาพการประชุมรัฐสภาและการอภิปรายภายในห้องพระจันทร์รา โดยนายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร (ภาพล่าง)
ที่มา : www.parliament.go.th

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (The Secretariat of the House of Representatives)

เป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเทียบเท่ากรม โดยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร มีเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมีบุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่สนับสนุนภารกิจ

ตำแหน่งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ใช้คำว่า Secretary-General of the House of Representatives ในบางประเทศอาจไม่ใส่ (-) Hyphen และไม่ใช่คำว่า Secretary-General of the Secretariat of the House of Representatives)

ส่วนตำแหน่งรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จะใช้คำว่า Deputy Secretary-General of the House of Representatives ในวงงานรัฐสภาไม่นิยมใช้คำว่า Vice Secretary-General of the House of Representatives

ส่วนสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ใช้คำว่า The Secretariat of the Senate (ไม่นิยมเขียน the Secretariat of the House of Senate)

Parliamentary Official หมายถึง ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หมายเหตุ ในกรณีภาษาพูดในหนังสือพิมพ์ อาจใช้คำว่า Staff หรือ Officer

บรรณานุกรม

หนังสือ

คณิน บุญสุวรรณ.(๒๕๒๐). *ศัพท์รัฐสภา*. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

คณิน บุญสุวรรณ.(๒๕๔๘). *พจนานุกรมศัพท์รัฐสภาและการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.

พจนานุกรม

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๘). *ศัพท์รัฐศาสตร์ อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ*. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

พจนานุกรมออกซฟอร์ด-ริเวอร์ บู้คส์ อังกฤษ-ไทย (Oxford-River Books English - Thai Dictionary)

(๒๕๔๙) แปลโดย ศูนย์การแปลและล่ามเฉลิมพระเกียรติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ : สิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์จำกัด.

Concise Oxford English Dictionary.(๒๐๐๖).พิมพ์ครั้งที่ ๑๑.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

<https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2560/hi2560-080.pdf>

<http://archive.ipu.org/parline-e/parlinesearch.asp>

<http://www.library.polsci.chula.ac.th/dl/9183f9dfb118059bfbf447e200a8a552>

<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2>

<http://www.parliament.go.th>

วารสาร

พรสันต์ เลียงบุญเลิศชัย. *แนวคิดและหลักการว่าด้วยการละเมิดอำนาจรัฐสภา The concept of contempt of parliament*, วารสารสังคมศาสตร์คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ ๔๕ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๘, หน้า ๑๐๘.

ขอขอบคุณทุกรูปภาพจากเว็บไซต์

<https://www.parliament.go.th>

<https://www.reuters.com/article/us-cambodia-politic>

https://www.commons.wikimedia.org/wiki/File:Brunei_Parliament

<https://thekootneeti.in/2019/03/09/indonesian>

<https://www.todayonline.com/world/malaysian->

<https://en.vietnamplus.vn/construction-of-lao-na-house>

<https://www.carmudi.com.ph/journal/house>

<https://commons.wikimedia.org/wiki/>

<https://coconuts.co/yangon/news/ministry-official>

<https://www.parliament.gov.sg/about-us>

<https://www.britannica.com/topic/Congress-of-the-United-States>

<https://www.rubenshotel.com/location/westminster-attractions>

<https://www.euractiv.com/section/development-policy/news/french-parliament>

<https://www.posttoday.com>

www.britannica.com

<https://lawandborder.com> www.voyagesphotosmanu.com

<https://idgthailand.com>

<https://library2.parliament.go.th>

<https://ratthanakosinotour.weebly.com>

<https://www.thaipost.net/main/detail/37695>

<https://news.ch7.com>

www.parliament.go.th เฟสบุ๊กโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่
